

Povodom odlaska u penziju zamolio sam dr. Đorđia Drecuna za odgovor na nekoliko pitanja u ovo rubrici. Odazvao se i odgovorio jednostavno i toplo.

Pitanje: Nedavno sam Vas u telefonskom razgovoru pitao za zdravlje i odgovorili ste: dobro, dobro, dobro... kako ga čuvam, ne može biti ni bolje, kada znam kroz kakvo sam šito i rešetio proš! Može li o tome reći nešto opširnije, ukoliko odviše ne zadire u intimnost?

Odgovor: Tu je blizu četrdeset godina rabote u ribarstvu. Mnogo, ali brzo prođe. Da je ostavilo tragova, istina je, a to se svakim danom osjeća sve više, no čemu vrijeme, tome i vakat. Pored svih peripetija bilo je svega, divnih događaja, a i teških momenata. Sve to iskazati sa nekoliko riječi nemoguće je. Moj život je zaista divna storija koju treba doživiti. Mladost je bila dosta bezočna. Logor u Albaniju, zatim NOB, školovanje koje mi je dosta teško palo, ali se izdržalo. Prvi sudar sa ribarstvom doživio sam u Lukino Selo 1947. godine, kada sam, čini mi se, i posta ribarski »meštar« i kada sam se opredijelio za ribara. Tako sam 1948. boravio na praksu u Ečki, a 1949. u Končanici, gdje sam i stekao prva saznanja iz ribarstva. Poslije je sve išlo lakše. Startovao sam početkom januara 1951. godine kao prvi školarac-ribar u Crnoj Gori, kao ribarski referent u Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva Crne Gore. Obaveze brojne, iskustva malo. Resursi veliki, a sve treba — kanalisati. Trebalo se postaviti i sve probleme rešavati. Tu su značajne morske površine, brojna jezera i tekućice. Eksploatacija i korišćenje ribolovnih voda neregulisano, zaostalo, konzervativno, primitivno, neorganizovano, plemensko, bez propisa i regulativa, to je, dakle stanje koje sam zatekao svojim dolaskom. Ali, tiha voda brijeg roni. Počelo se. Donose se zakonodavne regulative, organizuju se ribarske organizacije (zadruga, privredne i sportske), uvodi se savremena ribolovna oprema, motorna plovna sredstva, grade se prvi ribolovni objekti, školuje se potrebni stručni kadar, formira se prva ribarska institucija, radi se katastar ribolovnih voda, provode se inventarizacija i popis riba na području Crne Gore, obavljaju se prva poribljavanja devastiranih voda i preduzimaju se drugi meliorativni zahvati u crnogorskom ribarstvu. Pomoći je bilo malo, bilo je nevolja, tegoba i propusta, ali se nije odustajalo od zaorane brazde. Čini mi se da nema staze i bogaze, koju nijesmo pješke na opanke obili da bismo

Đorđem Drecunom

došli do izvora svakog vodotoka, makve, uvale ili jezera na planinskim visoravima i preko 2 000 metara. Zatim, čitavi ovaj proces prati »dakovanje i učenje«. Prvi pravi nauk dobio sam u Institut za ribarstvo Hrvatske kod prof. Plančića, zatim slijede specijalizacija u SAD, SSSR, Italija i u dr. zemlje, tako da sam vazdan bio đak. To je imalo znatnog utjecaja na brojna saznanja iz savremene ribarske proizvodnje, posebno akvakulture i intenzivne ribarske proizvodnje, kojom sam se i znalacki koristio. Sve ovo je pratila i prva stručna pisanija iz Crne Gore iz oblasti slatkovodnog pa i morskog ribarstva. Prvi sam i rodonačelnik časopisa »Lov i ribolov« i »Hydrobiologia Montenegrina«, koji donose i prva stručna i naučna saznanja ribarstva iz ovog regiona. Rezultat je svega ovoga mog bitisanja znatan napredak i proširene mogućnosti ribarske privrede na području Crne Gore, s obzirom na to da raspolaze brojnim privrednim resursima, ima znatan broj ribarskih objekata, mnogo stručnih kadrova, potrebne ribarske institucije, veoma velike mogućnosti za akvakulturu, koju samo treba iskoristiti i usmjeriti, posebno danas, u uslovima novonastale privredne reforme, pa je ovo ujedno i preporuka mojim »nasljednicima« da ovu priliku iskoriste.

Pitanje: Pre kratkog vremena zvanično je završen radni staž da li to znači prekid sa ribarstvom — proizvodnjom pastrmke?

Odgovor: Prije neki dan pratili su me crnogorski ribari u »mirovini« pa rekoše: »ovu svečanost ne svaćamo tako da Đoka negdje pratimo, jer pratiti znači rasti se konačno od njega. Mi njega nikamo ne pratimo, on je tu, ostaje i dalje sa nama, pa smo imali zavjet da mu se za života samo zahvalimo«. Eto, ukoliko mognem, biću i dalje prisutan u svim ribarskim »zbivanjima, dogovaranjima i ogovaranjima«, jer je moj životni put bio, kao što se vidi, od prvog, pa vjerujem da će biti i do potonjeg dana zaokupljen ribarskim dogodovštinama.

Pitanje: Na sastanku stručne sekcije za posttrmsko ribogojstvo u Perućcu 25. maja 1989. godine primili ste i prvu zlatnu plaketu ribara Jugoslavije kao posebno priznanje. Recite o čemu se radi i opišite svoj osećaj tim povodom?

Odgovor: Tačno je da mi je nedavno na ribnjaku u Perućcu u divnom i prirodnom ambijentu i na objektu koji postiže izuzetne rezultate, na veličanstvenom skupu predstavnika ribarskih asocijacija, gdje je uglavnom preovladavala mladost, veoma svečano uručeno ovo za mene izuzetno odličje i priznanje, koje je, sigurno, zaslužilo veći broj ribara Jugoslavije. Osjećanje koje sam doživio tom prilikom zaista nema komentara. U ovoj konstelaciji, kad vazda ima boljeg od boljeg, pravo rečeno, nikada nijesam mislio da će priznanje biti uručeno meni. Zato nemam riječi zahvalnosti i Ribozajednici Jugoslavije, ni Izvršnom odboru, ni Žiriju na dodjeli ovoga, za mene najvećeg priznanja koje sam, eto, dobio na kraju svog životnog puta. Time je moj rad na najbolji način krunisan i zaokružen, pored već dobijenih i drugih brojnih priznanja i odlikovanja. U svojim riječima zahvalnosti poželio sam prvenstveno svim učesnicima da dožive moju »zaista duboku starost«, koju nije lako izdurati, pa

tek onda da misle o plaketi i priznanju, koje će ipak doći u prave ruke. Uz zlatnu plaketu, položio sam i »zakletvu« za ribarskog »meštra«. To je bilo takođe izuzetno i zaista dobro smišljeno, znak priznanja za ovaj moj »posebni rad i staž« u vezi s druženjem i ribarskim doživljajima, terevenkama i dogodovštinama. Imali smo ih manje-više na svim susretima, viđenjima, skupovima, sastancima, stručnim sekcijama, simpozijima, skupštinama i brojnim dogovaranjima koji su davali život našoj staleškoj grupaciji. Grupacija nas nikada nije dijelila na države, pokrajine, regije, opštine i mjesne zajednice i nikada nam nijesu bili potrebni dragomani prevodioci, da bismo se mogli sporazumjeti, jer nas je ribarski ceļ za to vaspitao i prijateljski nas okupio.

U Perućcu je bilo divno. Imao sam priliku da se sretne sa onom gardom sa kojom sam ponikao, mada u manjoj mjeri, jer smo se mnogo osuli. Što se tiče doživljaja i anegdota, ti svakako ponešto znaš pa ubaci. Neće mi smetati. Napiši nešto interesantno o »Doktoru u čizmama«, kako nosim naziv na ove strane.

Evo sećanja venčanog kuma. Prva je anegdota iz 1953. godine. Učio je Drecun svog budućeg kuma (Tomaš Sekulović) kako se vesla i radi sa ribarskim alatima na Skadarskom jezeru. Bilo je to lukavo da bi se postigla poslušnost i zalaganje. Naime, pošalje on na teren tog svog budućeg kuma i druge radnike da kod radnika na jezeru rade učeći se zanatu ribara. Radnik koji ih uči predstavljen je kao član Komiteta. To je ulivalo autoritet i apsolutnu poslušnost. Taj je radnik bio zaista kurir u Komitetu i otuda dosetka. Tako su poslani »učenici« po 2—3 dana veslali, postavljali i izvlačili mreže, krpili, sušili i čistili ih radeći po ceo dan.

Doko sa starim prijateljem pok. prof. Josipom Plančićem u Ečki 1975. godine

Kao početnike ribare, na uzburkanj vodi pri jakom vetru ostavio bi ih u čamcu sa komentarom da smo svi gotovi. Nećemo se vratiti kući. Izvadi flašu pića i nudi da se pričestimo tražeći od svakoga da popije, iako tome nisu bili vični. Tako su se početnici ribari učili piti. Spasavanjem i dolaskom na obalu od sreće ljubili su zemlju. Učio je Drecun piću svoje saradnike nudeći ih da piju uzrečicom »pij, nemoj posle u Komitetu da pričaš kako se upravnik Stanice za ribarstvo Crne Gore pjani«.

Ribolov na Skadarskom jezeru koje je Đorđa privlačilo tokom cijelog ribarskog staža

Sa ljudima s kojima je duže radio stvorio je kumstvo i tako ih vezivao za sebe i posao. Na taj način ti su ljudi dugo ostali u ribarstvu (Tomaš Sekulović, Stevan Vuletić, Branko Stijepović, Čazim Puzović). Više puta je u ribarskim krugovima prepričavana dogodovština kako je Drecun Tomašu bio venčani kum. Kad je matičar pitao buduću Tomaševu suprugu da li zadržava svoje devojačko prezime i ona potvrdila da uzima prezime muža i zadržava svoje, kum Drecun skočio je uzbuđen rekavši da zbog toga napušta kumstvo. Na intervenciju rodbine ostao je kum. To je bila iskonska reakcija, jer nije uobičajeno da žena zadržava svoje devojačko prezime, nego da uzima muževno prezime.

Drecun ima zvanje »majstor fotografije« pa je tako snimao ulov kapitalnih riba. Time je na izložbama popularisao i saradnike. U radovima na lovu ribe, hranjenju, sortiranju i drugim tehnološkim fazama rada prvi se prihvatio posla i druge time podstrekavao i terao na posao. Kad nešto u poslu ne bi išlo od ruke, bio je u stanju od zanosa i jeda da obučeni skoči u bazen sa vodom i ribom. Na teren nikada nije išao a da u kolima nije imao hleba, soli i luka, te obavezno rakije i vina. Znao je rečito i sočno da psuje rečju »pogan« one koji ne bi dobro radili.

Eto u slobodnijem prikazu portreta našeg »Doka« kakvog ga zna ribarska družina sa brojnih sastanaka, druženja i rada.

Mr. ILIJA BUNJEVAC